

KOMENTÁŘ

12. 12. 2023

Obyvatelstvo v Moravskoslezském kraji v 1. až 3. čtvrtletí 2023

Počet obyvatel Moravskoslezského kraje se v průběhu 1. až 3. čtvrtletí 2023 snížil o 62 osob. Převaha zemřelých nad živě narozenými činila 2 723 osob. Celkový úbytek obyvatel kraje mírně kladné saldo migrace (2 661 osob). Počet živě narozených dětí, zemřelých obyvatel, přistěhovalých osob, sňatků i rozvodů se meziročně snížil.

K 30. 9. 2023 žilo na území Moravskoslezského kraje 1 189 612 obyvatel, z toho 51,0 % žen. Přestože v posledních dvou letech dosáhlo saldo migrace kladných hodnot zásluhou nárůstu přistěhovalých, přirozená změna obyvatel kraje zůstala nadále záporná. Celkově se počet obyvatel kraje od počátku roku snížil o 62 osob. V rámci kraje se úbytek celkového počtu obyvatel týkal okresů Karviná, Bruntál a Frýdek-Místek. Vedle Moravskoslezského kraje se počet obyvatel rovněž snížil v Ústeckém kraji. V ostatních krajích Česka, především v Praze a ve Středočeském kraji, počet obyvatel rostl. Populace celé republiky se v průběhu letošního 1. až 3. čtvrtletí zvýšila, přírůstek obyvatel činil 54,7 tisíce osob.

Tab. 1 Počet obyvatel v Moravskoslezském kraji a jeho okresech v 1. až 3. čtvrtletí 2023
(předběžné údaje)

Kraj, okresy	Stav na počátku období			Střední stav			Stav ke konci období		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Kraj celkem	1 189 674	582 694	606 980	1 189 923	582 670	607 253	1 189 612	582 550	607 062
Bruntál	89 834	44 531	45 303	89 589	44 391	45 198	89 351	44 280	45 071
Frýdek-Místek	214 669	105 709	108 960	214 622	105 695	108 927	214 630	105 701	108 929
Karviná	242 166	118 441	123 725	241 845	118 247	123 598	241 223	117 938	123 285
Nový Jičín	151 814	74 946	76 868	151 837	75 010	76 827	151 863	75 077	76 786
Opava	175 042	85 591	89 451	175 128	85 548	89 580	175 222	85 583	89 639
Ostrava-město	316 149	153 476	162 673	316 902	153 779	163 123	317 323	153 971	163 352

Meziroční pokles porodnosti, který započal na počátku roku 2022, pokračoval i v letošním roce. V Moravskoslezském kraji se od ledna do září roku 2023 živě narodilo 7 318 dětí, což ve srovnání se stejným obdobím roku 2022 bylo o 920 méně (pokles o 11,2 %). Nejvíce dětí se při přepočtu na 1 000 obyvatel narodilo v okrese Nový Jičín (8,8 ‰), nejméně pak v okrese Karviná (7,6 ‰). Celkem 3 281 dětí bylo prvorozených (44,8 % všech živě narozených dětí), 2 809 druhorozených (38,4 %) a 1 228 dětí bylo pro matku již jako třetí či další dítě (16,8 %). Mimo manželství se v 1. až 3. čtvrtletí 2023 narodilo 3 703 dětí, tedy 50,6 % z živě narozených (v celém Česku to bylo 47,3 %). Nejvyšší podíl dětí narozených mimo manželství byl s 64,6 % zaznamenán v okrese Bruntál, což byla třetí nejvyšší hodnota mezi všemi okresy v celé republice. Naopak v okrese Frýdek-Místek činila hodnota tohoto podílu pouze 43,5 %.

V prvních třech čtvrtletích roku zemřelo v Moravskoslezském kraji podle předběžných výsledků 10 041 osob, což bylo o 1 021 osob (o 9,2 %) méně než ve stejném období roku 2022.

KOMENTÁŘ

V relativním vyjádření zemřelo z 1 000 obyvatel středního stavu 11,3 osoby, což byla po Ústeckém kraji druhá nejvyšší hodnota. Vyšší hrubá míra úmrtnosti než krajský průměr byla zaznamenána v okresech Karviná (12,5 ‰) a Bruntál (12,1 ‰). Ostatní okresy Moravskoslezského kraje se udržely pod touto hodnotou, všechny ale vykázaly úmrtnost vyšší než celorepublikový průměr (10,2 ‰). V celkovém úhrnu zemřelo 5 239 mužů a 4 802 žen. Zhruba 71 % zemřelých bylo ve věku 70 let a více. Během svého prvního roku života zemřelo v kraji celkem 19 dětí, což odpovídalo hodnotě kojenecké úmrtnosti na úrovni 2,6 ‰, která tak byla vyšší než republikový průměr 2,0 ‰.

**Tab. 2 Pohyb obyvatelstva v Moravskoslezském kraji a jeho okresech
v 1. až 3. čtvrtletí 2023**

(předběžné údaje)

Kraj, okresy	Sňatky	Rozvody	Živě narození	Zemřelí	Přirozený přírůstek/úbytek	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek/úbytek stěhováním	Celkový přírůstek/úbytek
Absolutní údaje									
Kraj celkem	4 699	1 574	7 318	10 041	-2 723	11 103	8 442	2 661	-62
Bruntál	366	139	551	814	-263	964	1 184	-220	-483
Frydek-Místek	859	283	1 323	1 749	-426	2 858	2 471	387	-39
Karviná	962	345	1 379	2 266	-887	3 280	3 336	-56	-943
Nový Jičín	598	195	997	1 175	-178	2 368	2 141	227	49
Opava	694	238	1 075	1 361	-286	2 144	1 678	466	180
Ostrava-město	1 220	374	1 993	2 676	-683	6 915	5 058	1 857	1 174
Relativní údaje (na 1 000 obyvatel středního stavu)									
Kraj celkem	5,3	1,8	8,2	11,3	-3,1	12,5	9,5	3,0	-0,1
Bruntál	5,5	2,1	8,2	12,1	-3,9	14,4	17,7	-3,3	-7,2
Frydek-Místek	5,4	1,8	8,2	10,9	-2,7	17,8	15,4	2,4	-0,2
Karviná	5,3	1,9	7,6	12,5	-4,9	18,1	18,4	-0,3	-5,2
Nový Jičín	5,3	1,7	8,8	10,3	-1,6	20,9	18,9	2,0	0,4
Opava	5,3	1,8	8,2	10,4	-2,2	16,4	12,8	3,6	1,4
Ostrava-město	5,1	1,6	8,4	11,3	-2,9	29,2	21,3	7,8	5,0

Rozdíl mezi počtem živě narozených a zemřelých činil v absolutním vyjádření -2 723 osob, v relativním -3,1 osoby na 1 000 obyvatel středního stavu. Absolutně byla tato hodnota úbytku nejvyšší mezi všemi kraji v Česku, v relativním vyjádření dopadly hůře kraje Karlovarský (-3,8 ‰) a Ústecký (-3,5 ‰). V žádném z okresů Moravskoslezského kraje nedosáhl přirozený přírůstek kladných hodnot. Nejméně obyvatel ubylo jak v absolutním vyjádření (-178 osob), tak i při přepočtu na 1 000 obyvatel (-1,6 ‰) v okrese Nový Jičín. Naopak nejpostíženějším okresem byla Karviná, v níž za tři čtvrtletí ubylo přirozenou cestou 887 osob, tj. 4,9 osoby na 1 000 obyvatel.

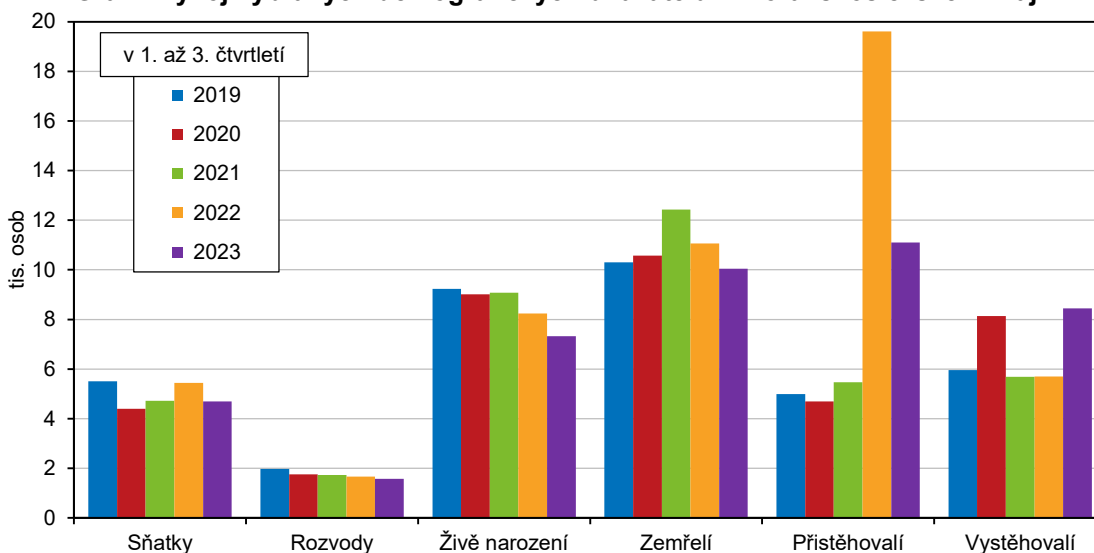
Do Moravskoslezského kraje se v 1. až 3. čtvrtletí roku 2023 přistěhovalo 11 103 osob, což ve srovnání s rokem 2022, kdy k nám přišla migrační vlna z Ukrajiny, bylo o 8 501 osob méně. Oproti předchozím letům zůstal počet přistěhovalých vysoký. Z ostatních krajů Česka se přistěhovalo 4 371 osob (39,4 % přistěhovalých) a 6 732 osob ze zahraničí (60,6 % přistěhovalých). Mezi přistěhovalými mírně převažovaly ženy (51,6 %). Nejvíce obyvatel se

KOMENTÁŘ

přistěhovalo do okresu Ostrava-město (6 915 osob), a to i relativně (29,2 osoby na 1 000 obyvatel středního stavu). Nejmenší relativní přírůstek přistěhovalých byl zaznamenán v okrese Bruntál, do kterého se přistěhovalo 14,4 osoby na 1 000 obyvatel.

V hodnoceném období se z kraje vystěhovalo 8 442 osob (o 2 746 více než v 1. až 3. čtvrtletí 2022). Do ostatních krajů Česka se vystěhovalo 5 765 osob (68,3 % vystěhovalých) a 2 677 osob se odstěhovalo do zahraničí (31,7 % vystěhovalých). Rovněž mezi vystěhovalými převládaly s 52,3 % ženy. Nejvíce osob se vystěhovalo z okresů Ostrava-město a Karviná, při přepočtu na 1 000 obyvatel se mezi ně vklínil okres Nový Jičín.

Graf 1 Vývoj vybraných demografických ukazatelů v Moravskoslezském kraji

Převaha přistěhovalých nad vystěhovalými v Moravskoslezském kraji za první až třetí čtvrtletí 2023 činila 2 661 osob. Moravskoslezský kraj tak druhým rokem vykázal kladné migrační saldo. Nejvíce obyvatel stěhováním přibyla v Praze a ve Středočeském kraji. Pouze dva z okresů Moravskoslezského kraje vykázaly úbytek obyvatel stěhováním – Bruntál (o 220 osob, tj. $-3,3\text{‰}$) a Karviná (o 56 osob, tj. $-0,3\text{‰}$). Přírůstek obyvatel stěhováním byl výrazný v okrese Ostrava-město (1 857 osob, při přepočtu na 1 000 obyvatel 7,8 osoby).

Kladná hodnota migračního salda (2 661 osob) spolu s vysokou hodnotou přirozeného úbytku ($-2\,723$ osob) zapříčinily, že celkový úbytek obyvatel v absolutním vyjádření činil 62 osob. Při přepočtu na 1 000 obyvatel dosáhla hodnota celkového úbytku obyvatel v Moravskoslezském kraji $-0,1$ osoby. Horší výsledek ($-3,5$ osoby) vykázal pouze Ústecký kraj. Nejvíce se počet obyvatel zvýšil v Praze (o 19 810 osob) a ve Středočeském kraji (o 12 722 osob), v relativním vyjádření se za Prahu (19,3 osoby na 1 000 obyvatel) zařadil Plzeňský kraj (12,7 osoby).

V 1. až 3. čtvrtletí 2023 bylo uzavřeno 4 699 manželství, tedy o 740 méně než ve stejném období předchozího roku. V téměř dvou třetinách případů to byl pro oba snoubence první

KOMENTÁŘ

sňatek. Za stejné období bylo rozvedeno 1 574 manželství, v 899 případech (57,1 % z úhrnu rozvedených manželství) to byla manželství s nezletilými dětmi. Návrh na rozvod podávali manželé převážně společně (71,2 % z úhrnu rozvedených manželství), popř. se jednalo o návrh ženy (18,6 % z úhrnu rozvedených manželství). Počet rozvodů, které nabyly právní moci do konce září letošního roku, byl meziročně o 97 rozvodů nižší.

Poznámky:

Veškeré údaje se týkají občanů České republiky a cizinců s trvalým pobytem v České republice, občanů třetích zemí s přechodným pobytem na území České republiky na základě dlouhodobého víza (nad 90 dnů) nebo povolení k dlouhodobému pobytu, občanů zemí EU, Norska, Švýcarska, Islandu, Lichtenštejnska a jejich rodinných příslušníků s hlášeným přechodným pobytem na území České republiky a cizinců s platným azylem v České republice. Od roku 2022 jsou do obyvatelstva zahrnovány osoby s udělenou dočasnou ochranou v České republice s obvyklým pobytem v ČR. Údaje zohledňují rovněž události (sňatky, narození a úmrtí) českých občanů s trvalým pobytem na území ČR, které nastaly v cizině a byly zaregistrovány zvláštní matrikou v Brně.

Veškeré údaje za rok 2023 jsou předběžné.

Kontakt:

Jan Dehner
Krajská správa ČSÚ v Ostravě
Tel.: 595 131 232
E-mail: jan.dehner@czso.cz